

Wie wil Myanmar echt helpen?

Antwerpen, Limburg, Nationaal, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant/Brussel, West-Vlaanderen

28-05-2009, p. 71

PAUL DE KNOP en JONATHAN HOLSLAG vinden dat Europa niet doet wat het zou kunnen doen om het gewelddadige regime in Myanmar op betere gedachten te brengen. Forse verklaringen alleen zullen de situatie van de onderdrukte bevolking immers niet verbeteren.

Afpersing, foltering en seksueel geweld zijn in Myanmar gangbare praktijken

Met duizenden zijn ze, de politieke dissidenten, boeddhistische leiders, boeren, taxichauffeurs, Een conversatie op de verkeerde plaats of op het verkeerde tijdstip volstaat om in de broeierige vergeetputten van Yangoon en Naypyidaw te belanden. Europese sancties ten spijt, blijft de militaire junta in Myanmar systematisch repressie en terreur aanwenden om in het zadel te blijven. Het recente schijnproces tegen de prominente mensenrechtenactiviste Aung San Suu Kyi, in 1994 bedacht met een eredoctoraat door onze universiteit betekent een nieuwe kaakslag voor de internationale gemeenschap en bevestigt de urgentie van een krachtdadigere opstelling vanwege de Europese Unie. In een regio gedomineerd door ambitieuze grootmachten dient zij de visie en instrumenten te ontwikkelen om het verschil te maken.

Twintig jaar lang nu symboliseert Aung San Suu Kyi het vreedzame verzet van de Birmese bevolking tegen het schrikbewind van de generaals. Tijdens de verkiezingen van 1990 behaalde Suu Kyi en haar Nationale Liga voor Democratie een eclatante overwinning. In plaats van het premierschap volgde brutale repressie: sinds 1990 wordt Suu Kyi bijna ononderbroken onder huisarrest geplaatst. Nu riskeert daar vijf jaar gevangenis bovenop te komen, ondanks jarenlange internationale druk om een einde te maken aan de detentie.

Achter de saga van Aung San Suu Kyi schuilt het lijden van miljoenen Birmezen. Door corruptie en de grootschalige toepassing van dwangarbeid weten de sabelslippers van Naypyidaw miljarden te puren uit de land- en mijnbouwsector. Dat stelt hen in staat om een enorme krijgsmacht op de been te houden die, mede door de inzet van 60.000 kindsoldaten, jacht moet maken op etnische minderheden, religieuze groepen, en politieke oppositiebewegingen. Afpersing, foltering en seksueel geweld zijn hierbij gangbare praktijken. Ondanks de aanzienlijke natuurlijke rijkdommen en de strategische ligging is Myanmar nog steeds één van de armste en onstabiele landen.

Twee decennia lang heeft het militaire regime ingespeeld op de ambities van regionale grootmachten. China, uit op grondstoffen en strategische bondgenoten, heeft met succes weerwerk geboden tegen de Amerikaanse en Europese roep om een forse aanpak door de Verenigde Naties. In ruil voor aardgas en erts steunt Peking de dictatuur met wapens en economische hulp. India speelt het eveneens hard en is met China in een wedloop verwickeld om regionale invloed. Deze diplomatieke context maakt het quasi onmogelijk om een politieke transitie in gang te zetten.

Europa gaat evenmin vrijuit. Waar de Europese Unie forse verklaringen heeft afgelegd, blijkt haar beleid in de praktijk onsamenhangend. Omwille van commerciële belangen in de energiesector willen lidstaten als Frankrijk niet weten van vergaande economische sancties. Hoewel ontwikkelingshulp een mogelijke hefboom zou kunnen vormen, bestaat er nauwelijks coördinatie tussen de diverse lidstaten. De generaals in Birma verwerven dus een vrijgeleide voor terreur dankzij binnenlandse repressie, een verdeel-en-heers-politiek ten aanzien van de Aziatische grootmachten en het gebrek aan daadkracht van Westerse actoren zoals de Europese Unie.

Als universiteit die vrijheid en menswaardigheid vooropstelt, spreken wij onze verontwaardiging uit en wensen wij nadrukkelijk bij te dragen tot het maatschappelijke en politieke debat over internationale kwesties zoals de mensenrechtensituatie in Myanmar. Landen als Myanmar zijn een barometer voor de ruimere internationale orde. De opkomst van nieuwe groeilanden als China en India vormt een unieke kans voor de mondiale ontwikkeling, maar een toename aan welvaart kan niet los gezien worden van een geleidelijke verbetering van mensenrechten. Europa kan pas een geloofwaardige internationale speler zijn, indien het op een coherente wijze zijn waarden tracht uit te dragen.

De VUB zal actief investeren in interactie met beleidsmakers en opinieleiders in Brussel en daarbuiten. Later dit jaar zullen wij een internationale conferentie organiseren om met Europese, Chinese en Indische vertegenwoordigers op zoek te gaan naar redelijke en realistische opties voor de ontwikkeling van Myanmar. Met de woorden van Aung San Suu Kyi: 'Rede is ons belangrijkste wapen.'

Paul De Knop is rector van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en Jonathan Holslag is onderzoeker aan de VUB.

ww0

© 2009 Corelio